

①

आध्याचौ त्रीसवा ॥३५॥

॥ श्री ॥

२

॥ श्री आर्यो ध्यान पावनम् ॥ जय जय जग हं द्या वेद सारा प्रणयरूपा विश्वं भ
 रा वरुणाणवापरम उदारा गद्य वेदं श्री गमां १ मन्मथ जनका आपणं वि
 रहदये रत्नां चतुर्गस्य जनका मन रंजना मंगल भगीनी मन मोहनां जग
 जीवनां भक्त वरदा २ लग्नां प्रवक्तु आघात श्रीर प्रालब्ध होति आनन्द
 तेषां खेदन नीश्रीति सितावल्लभा कुरी ऐसे ३ बोध वैसे हृदय रपोनी शांति
 शमांदया उभनी त्यागी लसोत पान मसदनि ऐसे वीक्षी श्री गमां ४ वि
 विधा हति चराचर रचनां तुष्टी स्वरूपे भासोत्तन पनां नमनां न विरोनी
 मनां विषये वासनां न सोहे ५ श्रवणा विर्तन न वविध भक्ती सत्समागम च
 जेही न राति तुष्टी चरित्रं ऐ कृतां सितापति वीत हति आनंदो ६ माझे सु
 ठ देह लंगी गदेखा तुझे पाई मिरवोत पाउका तारी क्रांत का आर्यो ध्यानायका

२४
सर्वकाळकरीऐसें ७ मासं मन आणी बुद्धि पाहरी चांदीने पुरें होत तुझे पांड
प्रेम पीतांबर सर्वही नीज जवनी वेल सो तुझी या < माझी या पंच प्राणां
वागेना हेंची मुगुट कुंडलें वनमाळा ब्रह्मानंद भक्त वखला सर्व साकरी
ऐसेंची ९ उत्तर कांड हेंची भीमारी या ब्रह्मानंदेवाले स्वयं सरस्वती तरी
दृष्टांत क्षेत्र विराजति येका दुर्ग येका विशाख १० आसोगत कथा ध्याइ दृष्टांक
हर वधुनि बीजइ जालार घुविर साउरी सक्कल सुरवर राम दर्शनां पा
तले ११ सुतांची सारी जाली बहूं वसमरा मुगुट मुगुट आदळत रलें सळ
कृति आमीत्य भगवां दुर्गिंत जगती १२ गणां धर्वय सक्किन्नर सुरा सुर
नरयान्नर सुवेना चळी जाले येकत्र गजर ये रहोतसे १३ तां मास तिब्बा
मनांत केलां आजां देइल रघुनाथ त्रिंज्यान वि आणा वित्तीत रावणांत

3

अरेलकेहं १४ सणसणां वायोकुमर वीलोक्षिगचववदनचंद्र तोभा
 सतिसआयोधाविहार आसांपीताजाहाला १५ प्रगस्रणेप्राणसखया
 हनुमंता सत्वरेंजाउनीगुणभरीता अनदिसौभाग्यसरीता जेटविंआतां
 मजलागी १६ विप्रिषयांससांगोनिजाण सितेसी घालावेमंगळज्ञान व
 छेंआळंक्रायेउन सुखामनांरुलआणीजे १७ ऐसंऐकोनिहनुमंत नीसळ
 पंथेंवालीलाखरीत औसंताहेन नानांत जायेनीष्टीतयेनुंजवळी
 १८ मानसाप्रतिमगळजात कीजीवयांपासीनुशाक्रांत कीसेपावेलेसावे
 नतासुत हर्षानांजायेइंदीरेवे १९ तैसावीअक्षोव्रवनांत प्रवेद्राताजाऊ
 हनुमंत साष्टांगेसीप्रणीपात करीताजालातेसुणी २० हनुमंतासीनयनी
 देखीलें सितेसीअंतरीऐसंगमलें विहारपलेरलसांपडलें तैसंवाटलेंज्या

नकीसी ॐ श्रीं प्राणजातांनीः शेष वदनीं घाली जे सुधारस ते से देवतां प्राप्ताति
 स जगन्माता तो शाली ॐ करुणो उनिहनुमंत सिते पुढें उभागाहत खणे
 सुखी आयो ध्यानाय क सेनें सहीत सुवेळेसी ॐ कटकेसीं वधो निंदशवदन रा
 ज्ञी ल्हायिला विप्रिषण बंदि वेदे वसे उउन नेटी संजाणा विरचोत्तमतुम्हा
 तें ॐ ऐसें सांगतां हनुमंत जगन्माता काय बोलेत तारे तुमी व. वणे गो उब
 हुंत अफरता हुनिला गति ॐ प्राण सखा तुय शर्थ मजलागीं मजलासीं विहुं
 त तुझा उपकार अमित आयो ध्यानाय ये करुणो ॐ षण्मासमी वृष्टले व
 हुंत आतां मज प्रेट विरघुनाथ ऐसें ऐकता हनुमंत विप्रिषण सदन प्रवेश
 ला ॐ सांगे सवळ वर्तमान सिते सी करवो निमंगळ स्थान वस्त्रें भुषणें देउन
 चलाये उन सुवेळे ॐ ऐकोनि आनंदे विप्रिषण मारुती सी करीं शरून प्रवेश

(५)

ला आशोवून पीतादरुशनद्यावण २२, वीरंजीविशेषेजण रघुपति
 येप्रीयेप्राण ज्ञान किजवळयेउन विभिषणोलांगणघातले २० जगन्मा
 ताखोलेवचन जोंवरीब्राह्मीआणीवंडकिण तोंवरीविजइहोउन राज्यक
 रीलंकेवे २१ मगाविभिषणबोलेवचननर जोडुनियांदोन्हीवर उभास
 हिलासितेसमोर जैसायरबाधःपणकतवकी २२ विभिषणासणेजगन्मा
 ते प्रणवरूपेसहुणभीते आप्तदिसिदिआपरमिते आदिमायेइंदीरे २३
 तुवांआदिउरकजणाकरणा आनंत्तब्रह्माउंरभीलीपुण सर्वहिआसेतु
 जआधीन सर्वेंबीणोळाकरीसीहे २४ तुझंतुजसर्वठाउकें नेणतयणध
 रीलंकौतुकें गवणंतुजआणीलंलंके हेहीइलातुझीवी २५ वंदियेसुटले
 सुरवर मारतीसुग्रिवादिक्वान्नर आप्तांसर्वसिजोउलापामसिन् हसो

➔

(5A)

उपकार तु मन्त्री ३६ यावरी वरुणी मंगल स्नान वस्त्रं भूषणं प्रंगी वारुन सुवे
देसी या हाव गार घुनंदन सीप्र आतां वल्लोत् ७ जगन्माता बोले वचन रामेन
कृतीतां मंगल स्नान वस्त्रं भूषणं प्रंगी वारुन मंगल आधी वरीतां पुन वादे लउप
पापर महे ३७ मारुति ह्मणे माते आजा दिधली रघुनाथ तु वं विप्रिषणां वी
या वचनाते मान दिधला पाहिजे ३८ आवा वहाणे जन वनं दीनी तवं विप्रिष
णां वीसाणी सकळ उपचार धुन आवा वना पातली ३९ परम सुंदर स
कुमार सीविकेंत बैसोन सत्यर वग पातली प्राशो वनांतर तवं शरणा
जाली जगन्माता ४० शर मंत्री जितो पीतनी सिते व्याघ्राण संगतिनी दोषी
जनी जपान पी वीवेणी उवली साजा आते धवां ४१ हनुमंत आणी विप्रिषण
वैसले ये वी व उजाउन शर मेने ज्ञान कि पुजन आरंभी ले स्वहस्त ४२ उत्त

(५)

मयदृहुळें आणुनी सीतेसी दिधली पउदनी मंणी मये कौक्लि घाली तितेशणी
 पायेधुतले शरमेनें ॥ सुगंध तेलेनें ते वेळी त्रीजरा सीते व्यामस्तविंपा
 ली आसिर्वादेव वणते वेळी निहादेरं वरणीयां ॥ आनंत व्रमपर्यंत दो
 येनांदा आनंद नरीत मगमदावे उटणेला वित्त शरमां आपण स्वहस्ते ॥
 मळीकाटीतां ह्मणे प्राये छळा जाली सजन व्रतने ये आसो उल्लां द व्रलक्ला
 हं स्नानां लाजी आणीले ॥ त्रीजरा उटव घाली सवेग शरमां घांसी सी
 ते वें आंग विप्रिषणे वरणां कंकार सवेग आणे ली व्रपा हविले ॥ प्रळ
 ये रिजु हुति ते जाळी वीरने सली जन व्रवाळी दिव्य आळंकार लेइली
 जे त्रीलवनी दुर्लभ ॥ सूर्यमंडलातु असुरेखे वणीं सिद्ध व्रति दिव्य ताटें
 सर्व आळंकार तेज प्रांके ते जें उजळति दशादिशा ॥ कुंकुम मळ वरला

5A

वीजभाळी मध्येसुवासन्नस्त्रीरेखीली दिव्यसुगंधरेखीलेंतेवेळी सर्वांति
वर्षीतत्रीजरा ६१ दिव्यप्रळीतेव्हाळी ज्यानवि-वीवांरी प्रीती शरमांक्षणे
मुक्तीचाळी जननीयेप्रळयेव्हा ६२ तेंप्रामतप्रळेंसुखाद सुंदरपरम
अतिसुगंध विप्रिषणमारुतितेप्रसाद ज्यानकिनेंदीधला ६३ शरमेप्रणी
त्रीजटेश्रति प्रळेंदिधलीपरमप्रीति मगयेव्हाप्रळयेउनिहातिं वदनीघात
लेंज्यानकिनें ६४ सर्वेचीप्रसादतेव्हा तोंजवळीआलाविप्रिषण दिव्य
मणीमयेहारहरीविं प्राणुन ज्यानविपुलंठेविला ६५ त्रीभुवनमोलयेक्रम
वती रावणेठेविलहोतानिजसदनी सोविप्रिषणेंदेतांप्रीतीवूरुणी गळंचा
लीजगन्माता ६६ तवलंवेवेसर्वदळ सीद्धजालेंतालाळ अठराक्षोणी
वाद्येप्रबळ वाजेलागलीतेवेळी ६७ रत्नजपितस्त्रिबिकाआणोनी सी

(6)

तेपुटे ठेवीली तेशणी विप्रिषणसारसिलगातीचरणी सुरवासनिवैसावे
 ४ भागारवेत्रीजटेवेवंठीं ज्यानविघालीदटमीठी सणोप्राणसखया
 हेतुहं सदृष्टी पुढतिवैसीदेवेन ५ शरपेत्रीजटेवेनयनी अप्रजो
 लेतेचसणी रदनकरीतिसुदसुंदरी चरणीमीठीघजोनिशां ६ भाग
 पज्याकुम्हवेओंकरणी ज्यानविघालीतेशणी शिविकायानिवैस
 वीतिनेउनी सहदहोउनिबोले ७ सणोप्राणसखीयेजनकनंदीनी
 आह्मांनविसगवेंपनीहुनि सिताह्मणेउपकारमाजनी तुमचेनविसरेंस
 र्वशा ८ श्रीबीदेवीआवरण विप्रिषणंघातलेसंपुर्ण जैसापरीसक
 दिव्यार पेशीमाजीरशीत ९ कीहदईवेआस तानसत्य लोक्रीनीनबो
 लतिसत्यसत्य कीधनाढ्यतैसाआढादित नीजधनआपुले १० मुब्यसु

६४ हाळीयावाणोसुत मवजागी जवळीयालत वाप्रभागीलंक्रनाथ विभिष
णवाळ तसेतेश्चली ६८ सेनांवालीलीआडुत पुढेंवेत्रणाणीधावंत वा
द्यावापरमगजरहेत दाटीबहुंतजाहाली ६९ स्वंदआणी गजवद
न आवणांविरींसेधेजण तेसेप्रासतिअणीविभिषण प्रेमंसप्रेमंधायंति
७० रामसैन्यांतप्रवेत्रालेसखर तवजागायक्यीगजर पाहावयासी
धावंतिवान्तर त्यांसवेत्रधारमासीती ७१ लंकापतिसप्राणोधाविहारी
सांगोनिपाठवितेअवसरी आणुवेत्रधारहुआयरी वानरासीमासीतासी
७२ येसितेलागिवृक्ष वान्नीसोसीलेउल्लूख वसनगुदरीलेतेंकाटोनीप्रग
ट सितासलीपाहेंद्या ७३ जवळीआसतांप्राणनाथ स्त्रीउचसिस्त्रीजनांत
वाधातांदोषनाही यथार्थ सर्वथाजाणानीअये ७४ ऐसीआसांहोतांतात्का

४

ङी श्रीविक्राउतातेनिमुमंडळी आवरणकडीतांजनवृत्ताळी सर्वदेखी
 लीयेवृत्तांवी ७२ वहनांवाहेरनीद्योती श्रीभुवनपतिवीजेराणी उघडीलीजे
 वीरत्तवाणी वीदेहतनयाउनीतेसी ७३ पाहतांजी व्यामुखकमळा ओ
 पतिजेवीमृगांनूबाळकळा श्रीलावण्यसागरीवउमाळा रूपाआलतेठई
 ७४ जेकांवंगआवतारदेवाचे देवतेराजेस्वरूपआदिमायेचें जेंआनादी
 मळग्रहीचें सप्तसिंयाहीलेतेधरां ७५ ज्ञानविदेवतांसाचार देवगणां
 धर्वप्रसुरमानसिवीकृष्णविचार वरीतेजालेतेवेळी ७६ इवेंयेष्टेस्वर
 पसंदर परमदृष्टावंदर षण्मास पर्यंतदुगाचार उगाचवैसाराहील
 या ७७ जेजगदासांरघुविर जेजणोसर्वजेआंतर ज्यानविप्रतिवृत्तीण
 उत्तर कायेवेलिताजाहाला ७८ जोआदिमायेवाशास्ता जोपुराणउरुष

६

सर्ववीहीता आपोधापतिरधुनाशा क्रयेदिवारपाउपेला ७१ वाद्यंवाज
 तांवाहीली तटस्तजालीसुरमंडळी रिसवान्नरसदुळी नीवांतरूपेंऐकति
 ८० येकदांभरकुरीकसलीहार सिंतेसीविलोद्विरधुविर ह्मणेआपुलातुंविवा
 र पाहेसत्वरयेथुनी ८१ तुजयेनीगेनाआसुर हांआपवादवादळादुधर
 तेआजीनिरसलासमग्र सोडयतीतुंतेअण्णें ८२ उतावहीळउतापक्ष
 णा कींउल्लागेलेंविगेन कींजन्मांवासीयतीनयन तेवींआजसुखवादलें
 ८३ तुजआहरीणेउउन सधवेलेआपुलेवका आतां ब्राह्मणेंपैंगम
 मनआतुडेतिकडेयां ८४ मीसर्वहीसंगसांजोनि उदासविवरतांकान
 नी काभकाभनांनाहीमनी उरलीनाहीआसुखा ८५ आमुचीवार्ता
 सांजोनिमस्त मनआवडेतेस्वीकारिंथ आथवाभलतानपनाथ व

४

रीतुज आवेउ तो ॥ उनी राहुं न को अर्थ पाही तुं वि खेर न ठेठाई मोक्कला
 तुज ही गादा हि वेळ्या आही येधवां उ मज वै वै इ नें घातले वाहेर नाही सीव्हा
 सन ७३ से उनी यां घोर कांतर न न रास विवेलेयें ॥ नशा वया तिल्लें आ
 न राहुं वं रमु कें से उन वळले वसनं परी पान तुणा स्तरणी नी जतसे ९
 या करीतां सिते पाही आमु वेसां गति सुख नाही नरी तुं भल त्या पं शें जाई अ
 र्थ काही वष्टें न को १० सकळ उपाय राहुन मी पाही तों निरंजनी येउन आ
 म्हां सना वे उडसे पण प्रपंच व्यसन न सातें वी ११ ऐसं बोल तां मधुनाथ ज्या न
 विसवाट लाकलांत की शहर लसपें शस्त्र तप्त आकृष्ण तजे विखों वे १२ की
 शब्द न हेत सौ दामीनी आंगा वरी पाडिली ते शणी की शब्द सांडसे वरणी
 खंडिलें जे की शरीर १३ नयनी सुटल्या आश्र धारा खणे जगदं द्या राजीवने ७

त्रा अपंद कंदा गुण समुद्रा वरावामाश्रावध आतां ९४ परप्रगहीवरे
 कीरोनि बोले ते कांमंगल भगीनी आगतीत करपे कमळणी तैसें ते जउत
 रले ९५ घणमास वृष्टी होउन आजी देखीलें रामचरण तो पूर्व कर्म माशें
 गहण आउवें की घेहें आलें ९६ आनेरा वाळगवलां दिन सुणे निवाटलें
 समाधान परी कर्म वें थोर विंशान पुढें आलें आजीयें ९७ कामधेनुंची काटी
 तांधार तो सेंमावेस की वें भरलें पात्र आउत धेवें तारीं घातला वर तपंविषु
 धर भीलें दिसे ९८ परी साध्या देवापे उत लेह्यावा भक्त भेटला पुण परी
 तो वरापी नरे की सुवर्ण कर्म गहण पुर्वी वें ९९ मंगेंद्रें ज्यासी कसीं धरीलें त्यासी
 जंबुवें उभें की वीरीलें सुपर्ण पट्टी प्राणी गहीले त्यासी उंखीलें विखारी १००
 शयन करवला हीं धां विनला वृक्षतरावले आला त्यासी वृक्ष मारवेल

शुद्ध काष्ठे उनी १ माज्जासोनी लवलाहें धन्यानें सोडवीली गये मग का
 ष्टप्रहरं तीसी पाहे कां होव्यर्थ वीमारावें २ गंगा पुरीं लुउतां प्राणी कूडे काटी
 लाभां उनि मग तया सीरा स्त्रें वरुणी यथे काये ह्योनी मारावें ३ गणीरशी जा
 उनी लवलाही सागरा शरणी ये पांही ताम्रपत्रिंठा वनाही तरी गती तीसी
 काये पुढें ४ जळ वराठा वनें सीनी पुढें सायकाये विचार पक्षी या वरी
 कोपलें अंबर तरी तेणें कोठें जावें ५ मातनें लफ्फ कासी दिधलें वीष पीया
 नें वीक्रिळ पत्रास धन्यानें दवडिलें सायकात्रा कोणा येतें यें काये जीवाळे ६
 काये लाविलें लुपे वरुण मग मध्ये दीधलें सोडुन तेणें कोणां स जावें शरणा
 तपे वेढे सांगया ७ की जळ तगट ही दुनि काटीलें मागुति वोपा व्यांत लोर
 लें वरुणं समुद्रासी आलें भरतें पुरनवल हें ८ सूर्य कोपला वीणं वीसी

१४

समुद्रलहरीसदावाक्री आसतमधुरताबाहेरी घालुंइछीनवलहें ९
आनाथासीपात्रीवैसाविलें दराउनीयासीउठविलें परीत्यावेवळकाहीव
नवले तैसेंवीजलेयेंशेंही ४ आपुल्यागावेसीआबोला कऱ्हाहमेंजे
साधरीपेला वंदेंवडावाल्यासमासिता मेरुकोपलाक्रीखरावरी ११ आ
शोकवनिहुनिपुर्ण जैसीभागीरथीसेवहिन व्रीसर्वदाहीजैसाआग्न शु
वीषंतनिजांगें १२ दशावंदरगोलावउत मोहरीहुनिआन्यायेमान मेरु
इतुद्रादंउपुर्ण समर्थतैसाआरंभीला १३ वातेकांपेजोंक्रमळणी तीव
रीवज्रघातलेंउबलोनी आन्यायेनसताकुरंगीनी व्यर्थवीकांहोमासावि
१४ क्रीजळक्रीसुवर्ण तेंआग्नीसंगेंकेलेपुर्ण तरीआतांमीदिव्यदेइन
आग्नीसत्वरपाजळा १५ नयनीश्रवती प्राक्रपात ज्यानावि वानरांआ

(10)

ज्ञापीत ह्यणेकुंडवरावे आरूत आनी सिद्धवरावेगी १८ तात्काळ वीस्ती
 णवेलेंकुंड काष्टपर्वतघातले उदंड अणनी ज्वाळामाज आश्वंड निगळग्रा
 सुभावीति ११ जगन्माता बोले वयण जरी मी प्रांतरीं शुद्ध आसेन तरी मी येईन
 परतोन पादावशावरणास्वामी वे १२ जरी मी दोषी आसेन पुण तरी मज ३
 सद्गोमाहां अणन ऐसं बोले न वयण सरसावली जगन्माता १३ सुगसुर
 वान्तर मुनेश्वर आवघे जाले वी तान्तर ह्यणतिहा आनर्थ शोर सुखामाजी
 वोडवला २० अपोरण मज्जले देखोनी वीरनी र्भये जे विप्रंतः करणी तैसी
 आतिंसमोर जनव्रनंदीनी नीर्भये मनी सर्वश २१ कुंडासप्रद शणां करुण द
 क्षीप्ररुनी पाहीलार घुनंदन वंठी वासुमनहार काहुन आनी वरी रात्री ला
 २२ सत्यसत्य सणोनी त्रीवारगर्जे जगत्रजननी आनी कुंडितेशणी उडिया ९

70A

तली आकस्मात ॥ मंगळ जननी येह दयेरून आग्नी प्राजी पडतां जाण
वृन्मांगं जी लीहणौ न दृष्टी कां पेशरशां ॥ येव्वी हाक जाली तेवेळी
शोकाण विं ब्रह्म मंडली सुवळ सुखर व्याकुळ जाली प्रळये काळ भासला
॥ दाहीरी शादा टलाधुर बहोला गले सस समुद्र येकुं ठवै जस पदे समग्र
ओठोला गली तेधवां ॥ शरशां कां ये मांवर नरी त्रेरी चवळि आशार सुभि
त्रादि वाणो कुमर नेत्रें उदवटाळीति ॥ येव्वी घरी कापर्यंत आग्नी प्राजी ज्या
न कि गुप्त तो मस्त किं पुणें चवळीत आकस्मात नी घाली तेवेळी २५ सण
ति आग्नी पुष्पी हुनी पुटति पुह्वा दै देवो सिता सति ऐसें बोलतां तो स्वति
गति ज्यान की नीचे ते वसणो २६ पही ज्या रूपा दुनि आग कें द्रा गुणी स्व
रूप अति वांगले प्रभेनें नुमंडळ भरीलें आश्री र्ववर्तले तेवेळी २७ मागें जा

(11)

१०५ कांतिं वशा रेवंतगुप्तजालीहोति सिता तंस्वरूपप्रगटीले आतां मीस
 दिव्यावेवं वरुणी ३१ सितास्वरूपं होउनि आता तेणं जाळोनी राक्षसकानन
 तं रूपस्वरुपी मेळउन दिव्यामीसं गीताली ३२ सिता रामांची यीदशक्ति
 ते गेली चनाहिलं वेप्रती देखोनि साधुपेव जाणति जे कांवेदांतिं सजान ३३
 आसे आनन्दिदेवतां सावा जालस्येवरी जयजयकार आकादवापयेवा
 नर नमस्कार घालीति ३४ मग पुढावे भास सितेवरी राक्षिती सुरवर स्रण
 तिसिताय वित्र स्रणोन चरणवंदिति ३५ सुमित्र सुग्रीव विप्रिषण ज्ञानक्रीसी
 घालीति लोरांण हनुमंतें नमुनी स्वरणा आनंदें पुणनाच तसे ३६ आसे श्री
 रामां व्रजे सितासति बाळीली ते व्हांस गति मग उठोनि पांर पुणति उभावा
 कलाते वेळी ३७ श्रीराम मुखविलो कुन सिता व्रति हं स्पवदन धांवोनि दृढ

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com